

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 21/2009

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 oktober 2009 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (RP 215/2009 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Motion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motion:

— lagmotion med förslag till lag om ändring av 83 och 91 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (LM 1/2009 rd — Merja Kuusisto /sd m.fl.), som remitterades till utskottet den 18 november 2009.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Tapani Koivumäki, arbets- och näringsministeriet
- överingenjör Jussi Rahikainen, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Hannu Alén, social- och hälsovårdsministeriet
- överingenjör Harri Roudasmaa, Säkerhetsteknikscentralen Tukes
- direktör Risto Karhunen, Finansbranschens Centralförbund.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- Förbundet för finsk handel rf
- Infra rf
- Tulitemestarit Oy.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN

Propositionen

I propositionen föreslås ändringar i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor till följd av Europaparlamentets och rådets direktiv om utsläppande på marknaden av pyrotekniska artiklar och kommissionens direktiv om inrättandet av ett system för identifiering och spårning av explosiva varor för civilt bruk, som ska införlivas i den nationella lagstiftningen.

I lagen föreslås bestämmelser enligt direktivet om kraven i fråga om pyrotekniska artiklar, visande av överensstämmelse med kraven och om märkningar. Samtidigt ska det nationella förfarandet för godkännande av pyrotekniska medel upphävas.

Överlåtelse av fyrverkeripjäser för enskild konsumtion ska begränsas.

Lagen föreslås bli kompletterad med bestämmelser om identifiering och spårning av explosiva varor.

Explosiva varor som är avsedda för enskild konsumtion får inte överlåtas till personer under 18 år. Vid användning av fyrverkeripjäser ska det vara obligatoriskt att använda skyddsglasögon.

Lagmotionen

Enligt 83 § 2 mom. i den gällande lagen är det förbjudet att till berusade personer och personer

under 18 år överlåta explosiva varor som är avsedda för enskild konsumtion.

I lagmotionen föreslås att bestämmelsen om att sådana pyrotekniska medel som medför ytterst liten fara ska strykas i momentet.

I motionen föreslås att 91 § 1 mom. ska kompletteras med att det är obligatoriskt att använda skyddsglasögon när man hanterar fyrverkeripjäser.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslaget godkänns med utskottets ändringar.

De föreslagna ändringarna syftar till bättre säkerhet i hanteringen av fyrverkeripjäser och mindre störningar på grund av hanteringen. Syftet ska nås bland annat genom förbud mot att överlåta fyrverkeripjäser till personer under 18 år, tvång att bära skyddsglasögon och tidsbegränsningar för användningen av fyrverkeripjäser.

Enligt uppgift från inrikesministeriet till ekonomiutskottet var fyrverkeripjäser 2008 orsaken till 46 fall av ögonskador som krävde sjukhusvård mot 23 till exempel 2006. I årsskiftet 2008/2009 (27.12—5.1) gav fyrverkeripjäser upphov till sammanlagt 236 bränder, 30 av dem bränder i byggnader. Antalet bränder ökar år för år. I årsskiftet 2005/2006 var antalet bränder 81 med fyrverkeripjäser som antändningsorsak. Då var bränderna i byggnader 14 stycken. Årsskiftet därpå var antalet bränder nästan det dubbla.

I förordningen om explosiva varor föreskrivs om tidpunkten för användningen. I 79 § i den gällande förordningen får fyrverkeripjäser användas utan meddelande om det till brandmyndigheten på den ort där artiklarna används mellan den 31 december kl. 18.00 och den 1 januari kl. 06.00. I ett förslag till ändring av förordningen kommer användningstiden att begränsas så att den går ut kl. 2.00 på nyårsnatten.

Ekonomiutskottet anser att begränsningen går i rätt riktning om man vill minska antalet olyck-

or, bränder och skador på miljön. Det föreslår att riksdagen överväger om det inte finns anledning att förbjuda användningen av fyrverkeripjäser redan kl. 1.00.

Lagens 91 § kompletteras med en bestämmelse om att det är obligatoriskt att använda skyddsglasögon när man hanterar fyrverkeripjäser. Enligt övergångsbestämmelsen i lagen blir skyddsglasögon obligatoriska den 1 november 2010.

Ekonomiutskottet har strukit övergångsbestämmelsen och det betyder att tvånget att bära skyddsglasögon träder i kraft samtidigt med lagen. Det är nödvändigt att detaljhandlare med fyrverkeripjäser saluför skyddsglasögon samtidigt som de säljer pjäser. Med att använda skyddsglasögon kan man förebygga skador på ögonen och t.o.m. livslångt mänskligt lidande som de kan orsaka.

Ekonomiutskottet påpekar att den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i lagens 91 § om användningen av fyrverkeripjäser, bl.a. obligatorisk användning av skyddsglasögon, döms till straff.

Enligt 83 § 2 mom. är det förbjudet att överlåta explosiva varor som är avsedda för enskild konsumtion, bl.a. fyrverkeripjäser och andra pyrotekniska artiklar, till berusade och personer som är under 18 år. Bara de får inneha explosiva varor som de kan överlåtas till (84 § 1 mom.). Det är straffbart att uppsåtligt eller av oaktsamhet bryta också mot de här bestämmelserna om explosiva varor.

I 23 § i polislagen föreskrivs om omhändertagande av farliga ämnen och föremål och i 5 kap. 10 § i tvångsmedelslagen om förutsättningar för kroppsvisitation. Det är viktigt att regeringen låter undersöka om polisen har adekvata befogenheter att befatta sig med lagstridigt innehav av explosiva ämnen och förebygga olägenheter och skador orsakade av explosiva ämnen med beaktande av 7 § 1 mom. i grundlagen om rätten till personlig integritet. I förekommande fall bör lagstiftningen ändras och polisen få adekvata lagfästa befogenheter.

Detaljmotivering

Voimaantulosäännös. Enligt 1 mom. träder obligatorisk användning av skyddsglasögon i kraft den 1 november 2010.

Utskottet har strukit övergångsbestämmelsen om obligatorisk användning av skyddsglasögon och därmed blir det obligatoriskt att använda skyddsglasögon när lagen träder i kraft.

Helsingfors den 25 november 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Antti Rantakangas /cent
medl. Harri Jaskari /saml
Anne Kalmari /cent
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd
Jouko Laxell /saml

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.

Motionen

Ekonomiutskottet föreslår att lagmotionen förkastas, eftersom lagens 83 § 2 mom. och 91 § 1 mom. föreslås bli godkända utifrån propositionen med samma innehåll som i lagmotionen.

Förslag till beslut

Ekonomiutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns enligt propositionen men ikraftträdandebestämmelsen med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att lagmotion LM 1/2009 rd förkastas.

Utskottets ändringsförslag

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagens 69 a § träder dock i kraft den 5 april 2012. (*Utesl.*)
(2—6 mom. som i RP)
